

PROGRAM WYCHOWAWCZY GIMNAZJUM NR 11 W RZESZOWIE

(Stanowi integralną część Statutu Szkoły)

Misja Gimnazjum

Nasze Gimnazjum jest społecznością nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, uczniów i rodziców, których jednoczy działanie dla dobra wspólnego.

Nadrzędnym zadaniem naszej Szkoły jest jak najlepsze wykształcenie i wychowanie uczniów, wyposażenie ich w niezbędną wiedzę i umiejętności do dalszego doskonalenia się oraz wpojenie im systemu wartości, dzięki którym staną się dobrymi ludźmi, światłymi obywatelami Polski i Świata oraz kochającymi Ojczyznę Polakami.

Rozdział I

Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Ustawa o systemie oświaty.
3. Ustawa Karta Nauczyciela.
4. Statut Szkoły.
5. Program Profilaktyki.

Rozdział II

„Wychowanie młodego pokolenia” (cele)

1. Podniesienie autorytetu rodziny.
2. Tworzenie kultury pozytywnych wzorów.
3. Pomoc rodzinie w wychowaniu.
4. Wprowadzenie wychowania do pracy szkoły.
5. Podniesienie prestiżu i poziomu nauczycieli.

6. Współpraca szkoły z rodzicami.
7. Poprawa i rozszerzenie kształcenia młodych.
8. Rozwój zajęć pozaszkolnych.
9. Współpraca ze stowarzyszeniami wychowawczymi oraz organizacjami młodzieżowymi i religijnymi.
10. Włączenie młodych w podmiotowe współtworzenie państwa.
11. Rozwój działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
12. Przygotowanie młodzieży uczącej się i studiującej do wejścia na rynek pracy.
13. Lepszy start młodych w dorosłe życie.
14. Ochrona przed negatywnym wpływem mediów i sekt.
15. Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi.
16. Przeciwdziałanie przestępczości nieletnich.
17. Prowadzenie bieżącego systemu oceny zagrożeń.

Rozdział III

Ogólne założenia programu wychowawczego

1. Nadrzędnym celem działań wychowawczych Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie zwanym dalej Gimnazjum jest skuteczne wspieranie osiągania przez uczniów pełni ich rozwoju osobowego w sprzyjającym środowisku wychowawczym. Kierując się zasadami zapisanymi w preambule Ustawy o systemie oświaty, a także wskazanymi przez nią zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, respektując chrześcijański system wartości, a za podstawę nauczania i wychowania przyjmując uniwersalne zasady etyki, prawdę, dobro i piękno, stawiamy sobie za cel rozwijanie u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Warunkiem spełnienia powyższego będzie zapewnienie każdemu uczniowi gimnazjum niezbędnych do jego rozwoju warunków oraz przygotowanie go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich na podstawie zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności. Wprowadzone kształcenie ogólne na III etapie edukacyjnym tworzy programowo spójną całość z IV etapem, choć realizowane w dwóch różnych szkołach i stanowi fundament wykształcenia, umożliwiając zdobycie zróżnicowanych kwalifikacji zawodowych, a następnie ich późniejsze doskonalenie lub modyfikowanie, otwierając proces kształcenia się przez całe życie.
2. Celem kształcenia ogólnego na III etapie edukacyjnym jest:
  - 1) przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
  - 2) zdobycie przez uczniów umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;

- 3) kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.
3. Gimnazjum w zakresie nauczania zmierzać będzie do zapewnienia uczniom w szczególności:
    - 1) czytanie – umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa;
    - 2) myślenie matematyczne – umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym;
    - 3) myślenie naukowe – umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
    - 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, zarówno w mowie jak i w piśmie;
    - 5) umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi;
    - 6) umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji;
    - 7) umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
    - 8) umiejętność pracy zespołowej.
  4. W zakresie kształcenia umiejętności i wykorzystywania zdobywanej wiedzy w praktyce nauczyciele będą stwarzać uczniom warunki do:
    - 1) planowania, organizowania i oceniania własnej nauki, przyjmowania za nią coraz większej odpowiedzialności;
    - 2) skutecznego porozumiewania się w różnych sytuacjach, prezentacji własnego punktu widzenia i uwzględniania poglądów innych ludzi, poprawnego posługiwania się językiem ojczystym, przygotowania do publicznych wystąpień;
    - 3) efektywnego współdziałania w zespole i pracy w grupie, budowania więzi między ludzkich, podejmowania indywidualnych i grupowych decyzji, skutecznego działania na gruncie zachowania obowiązujących norm;
    - 4) rozwiązywania problemów w sposób twórczy;
    - 5) poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną;
    - 6) odnoszenia do praktyki zdobytej wiedzy oraz tworzenia potrzebnych doświadczeń i nawyków;
    - 7) rozwijania sprawności umysłowych oraz osobistych zainteresowań;
    - 8) przyswajania sobie metod i technik negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych.

5. W zakresie pracy wychowawczej nauczyciele, wspierając jednocześnie obowiązki rodziców, zmierzać będą do tego, aby uczniowie:
  - 1) znajdowali w Gimnazjum środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym);
  - 2) rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie;
  - 3) mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak całej edukacji na danym etapie;
  - 4) stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie z odpowiedzialnością za innych, wolność własną z wolnością innych;
  - 5) poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
  - 6) uczyli się szacunku dla dobra wspólnego, jako podstawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie;
  - 7) przygotowywali się do rozpoznawania, wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenia się;
  - 8) kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętność słuchania innych i rozumienia ich poglądów,
  - 9) umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Rozdział IV

Cele i zadania Programu Wychowawczego

1. Przyjmując, że Gimnazjum wprowadza uczniów w świat wiedzy naukowej, wdraża ich do samodzielności, pomaga w podejmowaniu decyzji dotyczącej kierunku dalszej edukacji i przygotowuje do aktywnego udziału w życiu społecznym oraz uznając, iż edukacja szkolna polega na harmonijnej, zespołowej i ukierunkowanej na cel pracy nauczycieli i wspieranej przez innych dorosłych, zakładamy, że cele i zadania przyjęte do realizacji funkcji wychowawczej szkoły mają przede wszystkim:
  - 1) kreować własną osobowość ucznia i gotowość do samorozwoju;
  - 2) wprowadzać ucznia w świat nauki przez poznanie języka, pojęć, twierdzeń i metod właściwych dla wybranych dyscyplin naukowych na poziomie umożliwiającym dalsze kształcenie;
  - 3) rozbudzać i rozwijać indywidualne zainteresowania ucznia;
  - 4) wprowadzać ucznia w świat kultury i sztuki;
  - 5) rozwijać umiejętności społeczne ucznia przez zdobywanie prawidłowych doświadczeń we współżyciu i współdziałaniu w grupie rówieśniczej i społeczeństwie.

2. Przyjmując, że podstawą oddziaływań edukacyjnych gimnazjum jest korelacja działań dydaktycznych, wychowawczych i profilaktycznych, cele oraz zadania wychowawcze szkoły realizowane będą w ramach wszystkich zajęć edukacyjnych i obejmować będą działania wynikające z pojmowania wychowania jako zadania edukacyjnego każdego nauczyciela dokonywanego poprzez realizację poszczególnych lekcji, ścieżek edukacyjnych oraz inne działania podejmowane w ramach godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, imprez i uroczystości szkolnych oraz poprzez działania nauczycieli pełniących obowiązki wychowawców klasowych.

3. Główne cele wychowania:

- 1) rozwój jednostki i kształtowanie własnej osobowości ucznia;
- 2) kształtowanie, pogłębianie i umacnianie postaw demokracji i patriotyzmu;
- 3) wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym;
- 4) wprowadzenie do aktywnego istnienia w kulturze;
- 5) przygotowanie do korzystania i poszanowania z dziedzictwa kulturowego własnego regionu, narodu;
- 6) kształtowanie postaw prozdrowotnych;
- 7) wychowanie do życia w rodzinie;
- 8) przygotowanie do życia w zgodzie ze środowiskiem naturalnym;
- 9) kształtowanie postaw proeuropejskich.

4. Zadania i formy ich realizacji.

- 1) rozwój jednostki i kształtowanie własnej osobowości ucznia:
  - a) rozwijanie w uczniach poczucia własnej wartości oraz wiary we własne możliwości, m.in. przez pozytywną informację zwrotną dotyczącą indywidualnych umiejętności oraz osiągnięć ucznia;
  - b) zachęcanie do bliższego i głębszego poznania samego siebie;
  - c) rozwijanie w uczniach umiejętności prospołecznych, rozpoznawanie i panowanie nad emocjami, empatia, asertywność, akceptowanie siebie;
  - d) sprzyjanie intelektualnemu rozwojowi ucznia;
  - e) tworzenie uczniom warunków sprzyjających czynnemu uczeniu się, kształtującemu dociekliwość, refleksyjność, zdrowy krytycyzm, kreatywność i chęć działania;
  - f) rozwijanie zainteresowań i skłanianie do samodzielnego poznawania świata;
  - g) tworzenie w szkole warunków do zdobywania informacji z różnych źródeł;
  - h) kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji oraz segregowania i krytycznego odbioru pozyskanej wiedzy;
  - i) przygotowanie do pracy samokształceniowej i wykorzystywania mediów jako narzędzi pracy intelektualnej;
  - j) kształtowania umiejętności właściwego odbioru i wykorzystania mediów;

- k) kształtowanie refleksyjnej postawy wobec człowieka, jego natury, powinności moralnych, jak uczciwość, wiarygodność, szacunek dla innych ludzi wobec różnych sytuacji życiowych;
- l) ukazanie znaczenia wiedzy dla rozwoju cywilizacji i rozwiązywania problemów współczesnego świata;
- m) przygotowanie do życia w cywilizacji technicznej;
- n) przygotowywanie do aktywnego i odpowiedzialnego życia w społeczeństwie informacyjnym;
- o) kształcenie umiejętności wyszukiwania, porządkowania, krytycznego korzystania ze źródeł informacji z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych
- p) rozbudzanie motywacji do uczenia się, wytrwałości i rozwijania własnych umiejętności;
- q) zainteresowanie uczniów rozwojem wiedzy informacyjnej oraz nowymi możliwościami dostępu do informacji i komunikowania się;
- r) kształtowanie umiejętności myślenia i jasnego formułowania wypowiedzi;
- s) tworzenie sytuacji, w których uczenie się następuje przez świadome i refleksyjne używanie wiedzy w praktyce;
- t) umożliwienie projektowania i prowadzenia obserwacji i doświadczeń;
- u) wprowadzanie uczniów w techniki uczenia się i wyposażanie ich w narzędzia samodzielnej pracy umysłowej;
- v) stopniowe przygotowywanie ucznia do samodzielności w procesie uczenia się;
- w) doskonalenie różnorodnych form wypowiedzi ustnej i pisemnej;
- x) rozwijanie umiejętności poszukiwania, porządkowania, wykorzystywania i przechowywania różnych rodzajów informacji;
- y) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych;
- z) przygotowywanie do rozpoznawania podstawowych wartości i dokonywania właściwej ich hierarchizacji;
- aa) ukazywanie znaczenia zasad moralnych, szacunku dla innych, kultury osobistej i norm prawnych dla rozwoju osobistego człowieka, kształtowania się relacji między ludźmi oraz życia społecznego, gospodarczego i politycznego;
- bb) ułatwianie nawiązywania więzi z własną rodziną, krajem oraz jego kulturą, umożliwiających rzeczywiste otwieranie się na różnorodność kultur w otaczającym świecie; kształcenie umiejętności dostrzegania, formułowania, rozwiązywania i dyskusowania problemów, zapewnienie uczniom możliwości stosowania wiedzy jako narzędzia przy wykonywaniu zespołowych projektów, zwłaszcza interdyscyplinarnych;
- cc) rozwijanie w uczniach postawy ciekawości, otwartości i tolerancji;
- dd) kształcenie umiejętności prezentowania wyników własnych obserwacji, eksperymentów i przemyśleń;
- ee) wspomaganie uczniów w rozpoznaniu własnych uzdolnień i zainteresowań w celu świadomego wyboru kierunku dalszego kształcenia;

- ff) wprowadzanie uczniów w strategię uczenia się przez całe życie;
- gg) dostosowania wymagań (form i metod) do rozwoju psychofizycznego ucznia.

2) kształtowanie, pogłębianie i umacnianie postaw demokracji i patriotyzmu:

- a) rozwijanie i pogłębianie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i regionalnej oraz narodowej wspólnoty obywateli państwa polskiego;
- b) zapoznavanie i przestrzeganie zasad wpisanych w zakres praw i obowiązków wynikających z natury człowieka (prawo do życia, wątpliwości, popełniania błędów) oraz z faktu bycia obywatelem Rzeczypospolitej Polskiej;
- c) poznanie roli i znaczenia wyborów demokratycznych poprzez udział w wyborach szkolnych do Samorządu Uczniowskiego oraz możliwość uczestniczenia w prawyborach do parlamentu czy wyboru prezydenta;
- d) ukazywanie praktycznych zastosowań zasad i procedur demokratycznych w społeczności szkolnej;
- e) umożliwienie rozwijania umiejętności prezentacji własnego stanowiska w dialogu z innymi i demokratycznego współdecydowania;
- f) kształtowanie umiejętności oraz postaw podporządkowania się wymogom procedur demokratycznych we wspólnym działaniu (np. zespole klasowym, Samorządzie Uczniowskim);
- g) stwarzanie sytuacji umożliwiających poznanie własnych praw i obowiązków ucznia;
- h) przestrzeganie postaw szacunku dla znaków narodowych poprzez stawianie wymagań w zakresie właściwej postawy uczniów wobec godła i hymnu państwowego oraz w czasie uroczystości szkolnych i państwowych;
- i) uroczyste obchody świąt państwowych i rocznic historycznych oraz wpisanie ich do kalendarza i tradycji szkoły;
- j) umożliwienie poznania miejsc oraz instytucji istotnych dla funkcjonowania małej i dużej ojczyzny (urząd miasta gminy, muzea, sejm, senat);
- k) budowanie świadomości istnienia obowiązków wobec własnej ojczyzny, w tym w szczególności obowiązku jej obrony oraz dbałości o jej dobre imię;
- l) kształtowanie poczucia wartości i przydatności indywidualnego i grupowego działania na rzecz społeczności lokalnej;
- m) pogłębianie szacunku dla własnego państwa.

3) wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym:

- a) wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia ukierunkowanego na przygotowanie do aktywnej obecności w życiu społeczno-gospodarczym kraju (praktyczne stosowanie wiedzy, posługiwanie się językami obcymi, korzystanie z technologii informatycznej...);
- b) kształtowanie podstaw rozumienia ważnych wydarzeń życia gospodarczego w kraju i na świecie;

- c) pogłębianie rozumienia pojęć i wartości niezbędnych do zrozumienia życia gospodarczego i społecznego;
  - d) dostarczenie elementarnej wiedzy ekonomicznej;
  - e) rozwijanie umiejętności dostrzegania złożoności związków przyczynowo-skutkowych;
  - f) rozwijanie ducha przedsiębiorczości;
  - g) rozbudzanie wyobraźni, pomysłowości, podejmowanie inicjatyw na temat przyszłej aktywności zawodowej i gospodarczej;
  - h) wstępne przygotowywanie uczniów do aktywności zawodowej i odnalezienia się na rynku pracy;
  - i) kształtowanie podstawowych zdolności uczniów do odnajdywania swojego miejsca w życiu gospodarczym w warunkach gospodarki rynkowej i zmiennego rynku pracy (poprawność komunikowania się, podstawy autoprezentacji, praca w zespole, kreatywność, inicjatywa);
  - j) udzielanie pomocy w świadomym kształtowaniu orientacji i kariery zawodowej.
- 4) wprowadzenie do aktywnego istnienia w kulturze:
- a) stymulowanie i integrowanie różnych zakresów doświadczeń kulturowych;
  - b) umożliwienie kontaktu z wielkimi dziełami sztuki prowadzącego do przeżyć estetycznych;
  - c) ukazywanie zależności między formą i językiem mediów a zamierzeniami, postawami, kulturą twórców komunikatów artystycznych, informacyjnych, reklamowych i propagandowych;
  - d) tworzenie sytuacji dających możliwość przeżyć wewnętrznych (emocji), doświadczania tajemnicy, kontemplacji, a także autorefleksji;
  - e) motywowanie do poznawania różnorodnych tekstów kultury wzbogacających wiedzę ucznia o człowieku, życiu i świecie z perspektywy współczesności i z odniesieniem do przeszłości;
  - f) przybliżanie uczniom różnorodnych tekstów kultury w perspektywie wiedzy o człowieku i świecie, uczestnictwa w kulturze współczesnej i praktyce społecznej komunikacji oraz obcowania z tradycją;
  - g) kształtowanie umiejętności włączania sztuki we własne, osobiste życie;
  - h) ukazanie różnych funkcji sztuki – estetycznej, poznawczej, wspólnotowej, emocjonalno-terapeutycznej, religijnej;
  - i) wspomaganie uczniów w procesie rozpoznawania i rozumienia wartości oraz w osobistym wysiłku tworzenia wewnętrznie akceptowanej ich hierarchii;
  - j) uczenie wartościowania obecnych wokół ucznia zjawisk kulturowych;
  - k) kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego w związku z globalizacją kultury masowej.

- 5) przygotowanie do korzystania z dziedzictwa kulturowego:
- a) budzenie zainteresowania szeroko rozumianą przestrzenią geograficzną (własnym regionem, terytorium Polski, Europy, światem), dostrzeganie związków w niej zachodzących oraz przygotowanie do swobodnego poruszania się w niej;
  - b) rozwijanie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i jej związków z historią i kulturą narodu oraz tradycji własnej rodziny;
  - c) budowanie świadomości wartości, jakimi są własny region i kraj oraz ich dziedzictwo kulturowe;
  - d) zawieranie kontaktów z osobami i instytucjami zajmującymi się ochroną i pomnażaniem dziedzictwa kulturowego w regionie;
  - e) kształtowanie w uczniach poszanowania innych narodów, tolerancji, systemów wartości i sposobów życia oraz poczucia odpowiedzialności za swoje środowisko życia (geograficzne i społeczne), gotowości uczestniczenia w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności;
  - f) budowanie postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji;
  - g) wskazywanie przykładów umożliwiających integrację z kulturą regionu;
  - h) udział w szkolnych i lokalnych inicjatywach kulturalnych.
- 6) kształtowanie postaw prozdrowotnych:
- a) budowanie świadomości współzależności między poszczególnymi wymiarami zdrowia (fizycznego, psychicznego, duchowego) oraz odpowiedzialności za własne zdrowie;
  - b) zapoznanie uczniów z przepisami i procedurami dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa w szkole, na drogach oraz podczas imprez rekreacyjnych;
  - c) kształtowanie umiejętności i nawyków postępowania zgodnego z zasadami dbałości o własne zdrowie i ochronę środowiska;
  - d) zapoznanie uczniów z właściwościami substancji toksycznych;
  - e) kształtowanie świadomości skutków i niebezpieczeństw związanych z nałogami,
  - f) organizacja zajęć profilaktycznych i alternatywnych wspierających zdrowy styl życia;
  - g) motywowanie do przestrzegania zasad higieny osobistej, budowanie podstaw zrozumienia powodów i sensu starań o własne ciało, sprawność, zdrowie i urodę;
  - h) przekazywanie wiedzy niezbędnej dla podtrzymania aktywności fizycznej i nawyków zdrowego stylu życia;
  - i) tworzenie warunków do kształtowania zdrowego stylu życia oraz harmonijnego rozwoju;
  - j) stymulowanie różnorodnych form aktywności fizycznej uczniów, wspierającej ich rozwój poprzez organizację zajęć rekreacyjno-sportowych i turystycznych wspierających rozwój fizyczny;

- k) kształtowanie umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu;
  - l) przygotowanie do racjonalnych zachowań w obliczu zagrożeń cywilizacyjnych, militarnych, katastrof, klęsk żywiołowych, wypadków, awarii itd.
- 7) wychowanie do życia w rodzinie:
- a) pomoc w rozwiązywaniu problemów i pokonywaniu trudności okresu dorastania;
  - b) pomoc we właściwym przeżywaniu okresu dojrzewania;
  - c) promowanie integralnej wizji seksualności człowieka: ukazanie jedności pomiędzy aktywnością seksualną i dojrzałością; miłością i odpowiedzialnością;
  - d) wzmacnianie procesu identyfikacji z własną płcią;
  - e) współpraca z rodzicami w zakresie prawidłowych relacji między nimi a dzieckiem;
  - f) wspieranie rozwoju moralnego i kształtowania hierarchii wartości;
  - g) pomoc w kształtowaniu pozytywnego stosunku do płciowości i odnoszeniu jej do wartości nadrzędnych, takich jak poszanowanie życia, miłość, małżeństwo, rodzina, akceptacja i szacunek w relacjach interpersonalnych;
  - h) kształtowanie umiejętności obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunku dla ciała innej osoby;
  - i) kształtowanie pozytywnych wzorców dojrzałego, odpowiedzialnego funkcjonowania w rodzinie;
  - j) tworzenie klimatu dla koleżeństwa, przyjaźni oraz szacunku dla człowieka;
  - k) stymulowanie procesu samowychowania;
  - l) kształtowanie umiejętności selektywnego i refleksyjnego korzystania ze środków masowego przekazu oraz innych mediów elektronicznych mające na celu obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem na rozwój osobisty i życie rodzinne;
  - m) informowanie o możliwościach pomocy – system poradnictwa dla dzieci i młodzieży.
- 8) przygotowanie do życia w zgodzie ze środowiskiem naturalnym:
- a) tworzenie warunków do poznawania współzależności między różnymi składnikami środowiska oraz rozumienia przyczyn i skutków ingerencji człowieka w świat przyrody;
  - b) kształtowanie w uczniach poczucia odpowiedzialności za swoje środowisko naturalne i gotowości uczestniczenia w rozwiązywaniu problemów związanych z jego zagrożeniami;
  - c) kształtowania postawy szacunku dla przyrody;
  - d) kształtowanie proekologicznej motywacji uczniów i organizowanie działań służących poprawie stanu środowiska naturalnego w najbliższym otoczeniu;

- e) wpajanie umiejętności przestrzegania ładu i porządku w miejscach publicznych i środowisku naturalnym.
- 9) kształtowanie postaw proeuropejskich:
- a) rozwijanie w uczniach tożsamości europejskiej budowanej na gruncie miłości do małej i wielkiej ojczyzny;
  - b) kształtowanie świadomości wielowiekowej tradycji związków Polski z Europą;
  - c) ukazywanie procesu integracji jako środka prowadzącego do przyspieszenia transformacji ustrojowej i osiągnięcia warunków do długofalowego rozwoju kraju;
  - d) określenie miejsca i roli Polski i Polaków w integrującej się Europie;
  - e) rozwijanie poczucia tożsamości europejskiej opartego na tezie „Jestem Polakiem, a więc jestem Europejczykiem”;
  - f) przekazywanie wiedzy na temat kultury i spraw życia codziennego kraju nauczanego w szkole języka;
  - g) rozwijanie postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur i obyczajów;
  - h) kształtowanie umiejętności potrzebnych w nawiązywaniu współpracy europejskiej na poziomie indywidualnym i grupowym;
  - i) wskazywanie i podejmowanie konkretnych form współpracy młodzieżowej oraz uczestnictwa w życiu publicznym zintegrowanej Europy;
  - j) zainicjowanie działalności i rozwijanie aktywności Szkolnego Klubu Europejskiego;
  - k) organizacja Dni Europy w szkole.

Rozdział V

Wzorcowy model wychowanka Gimnazjum

1. Optymalnym efektem spełnienia celów oraz zadań przyjętych do realizacji funkcji wychowawczych gimnazjum powinien być uczeń, który:
  - 1) aktywnie uczestniczy w życiu szkoły i środowiska lokalnego, ma poczucie własnej wartości;
  - 2) akceptuje i przystosowuje się do przyjętych zasad i norm, ponosi konsekwencje swojego postępowania;
  - 3) posiada umiejętności prospołeczne (rozpoznaje i panuje nad emocjami, umie określić swoje słabe i mocne strony, wie, na czym polega postawa uległa, agresywna, asertywna);
  - 4) szanuje zdrowie i życie własne i innych, dba o bezpieczeństwo swoje i innych;
  - 5) ma wiedzę oraz umiejętności niezbędne do pokonania z sukcesem kolejnego etapu kształcenia i kontynuowania nauki w dowolnie wybranej szkole;

- 6) potrafi w sposób ukierunkowany i refleksyjny korzystać z różnych źródeł informacji umożliwiających mu gromadzenie i przetwarzanie niezbędnych danych zgodnie z założonymi celami;
- 7) zna co najmniej jeden język obcy i potrafi wykorzystać go w bezpośrednich kontaktach z obcokrajowcami;
- 8) posiada umiejętność skutecznego porozumiewania się i pracy zespołowej oraz rozwiązywania problemów w twórczy sposób;
- 9) dokonuje samooceny i potrafi planować oraz organizować własne uczenie się,
- 10) potrafi planować, opierając się na analizie posiadanych zasobów oraz niezbędnych i możliwych do osiągnięcia celów;
- 11) jest przygotowany do przejęcia na siebie odpowiedzialności za swoją przyszłość i świadom związanego z tym wyborem formy kontynuowania edukacji na kolejnym etapie kształcenia;
- 12) z szacunkiem odnosi się do swego państwa i małej ojczyzny, potrafi dbać o ich dobro oraz rozwój;
- 13) szanuje polskie i regionalne dziedzictwo kulturowe i jest świadom możliwości jego wykorzystania dla kształtowania pozytywnych i korzystnych dla wielu stron relacji z jednoczącą się Europą;
- 14) ma świadomość czekających go obowiązków rodzinnych i obywatelskich;
- 15) poczuwa się do odpowiedzialności za własne zdrowie, ma świadomość skutków i niebezpieczeństw związanych z nałogami;
- 16) poczuwa się do odpowiedzialności za kształt i czystość otaczającego go środowiska naturalnego;
- 17) szanuje godność własną i drugiego człowieka;
- 18) zna zasady i potrafi kierować się w życiu ideami demokracji, wolności, sprawiedliwości oraz tolerancji.

Rozdział VI

Zadania dla poszczególnych organów statutowych

1. Projektowanie oraz działanie na rzecz osiągnięcia celów wychowawczych gimnazjum jest wspólnym zadaniem organów statutowych szkoły. Organy statutowe to: Rada Pedagogiczna, Samorząd Uczniowski oraz Rada Rodziców.
2. Rada Pedagogiczna, wspomagająca rodziców w ich naturalnych prawach do wychowania, ma obowiązek w swoich działaniach wychowawczych i opiekuńczych kierować się dobrem uczniów i troską o ich rozwój intelektualny, emocjonalny i fizyczny. Jest stymulatorem pożądanych i ciągłych działań określonych w *Programie Wychowawczym Gimnazjum* oraz wynikającym z obowiązków, jakie na każdego nauczyciela nakłada Ustawa o systemie oświaty.

Do zadań Rady Pedagogicznej w zakresie wychowania należy:

- 1) tworzenie oraz uchwalanie *Programu Wychowawczego Gimnazjum* i podejmowanie działań zgodnie z zapisanymi w nim celami i zadaniami;

- 2) tworzenie oraz uchwalenie *Szkolnego Programu Profilaktyki* i realizacja działań zgodnie z zapisanymi w nim celami i zadaniami;
  - 3) tworzenie *Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania*;
  - 4) dostarczanie rodzicom pełnych informacji na temat rozwoju intelektualnego, psychicznego oraz zachowania się uczniów, a także sposobach wprowadzania korekt wychowawczych;
  - 5) stwarzanie możliwości kontaktowania się rodziców z przedstawicielami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz ekspertami z dziedziny medycyny, psychologii, uzależnień itp.;
  - 6) podejmowanie działań służących dobru całej społeczności uczniowskiej i poszczególnych uczniów.
3. Samorząd Uczniowski jako organ przedstawicielski wszystkich uczniów uczestniczy w realizacji *Programu Wychowawczego Gimnazjum*.
- Do zadań Samorządu Uczniowskiego należy:
- 1) podejmowanie działań w ramach swych kompetencji określonych w *Statucie Gimnazjum* dotyczących realizacji zadań wychowawczych szkoły;
  - 2) podejmowanie działań mających na celu realizowanie postanowień *Statutu Gimnazjum* w zakresie praw i obowiązków ucznia;
  - 3) organizowanie uroczystości i imprez szkolnych;
  - 4) inspirowanie i podejmowanie działań wychowawczych (np. pomocy charytatywnej, organizowanie grup wsparcia dla uczniów potrzebujących pomocy i in.);
  - 5) współpraca z samorządami uczniowskimi innych szkół.
4. Rada Rodziców jest samorządowym przedstawicielem rodziców współdziałającym z Dyrektorem Gimnazjum, Radą Pedagogiczną, Samorządem Uczniowskim, organizacjami nadzorującymi szkołę oraz innymi organizacjami i instytucjami w realizacji zadań szkoły.
- Do zadań wychowawczych Rady Rodziców należy:
- 6) spójne oddziaływanie na dzieci i młodzież przez rodzinę i szkołę w procesie nauczania, wychowania i opieki zgodnie z ich potrzebami rozwojowymi i zdrowotnymi;
  - 7) doskonalenie organizacji wychowania i opieki w szkole, rodzinie i środowisku;
  - 8) zaznajamianie rodziców z programem wychowania i opieki oraz wynikającymi z nich zadaniami dla szkoły i rodziny;
  - 9) upowszechnianie wśród rodziców wiedzy o wychowaniu i funkcjach opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
  - 10) pozyskiwanie rodziców do czynnego udziału w realizacji *Programu Wychowawczego* oraz udzielania w tym zakresie pomocy szkole.

Rozdział VII

Zadania wychowawcy klasowego

1. Realizując cele i zadania wychowawcze, nauczyciele w swoich działaniach mają obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich rozwój intelektualny, zdrowie, postawę moralną i obywatelską, poszanowaniem ich godności osobistej.
2. Szczególna rola w procesie wychowania przypada wychowawcy klasowemu, którego zadania i obowiązki obejmują:
  - 1) poznawanie uczniów (obserwacja, analiza dokumentów, rozmowy z uczniami, ich rodzicami oraz nauczycielami i pedagogiem szkolnym);
  - 2) rozwijanie w wychowankach ich zdolności i umiejętności;
  - 3) motywowanie do doskonalenia siebie, rozwijania w uczniach poczucia własnej wartości;
  - 4) rozpoznawanie problemów zespołu klasowego i problemów indywidualnych ucznia;
  - 5) rozwijanie samorządności uczniów z zachowaniem demokratycznych procedur;
  - 6) współdziałanie z pedagogiem oraz nauczycielami uczącymi w klasie w zakresie realizacji zadań wychowawczych;
  - 7) współdziałanie z rodzicami poprzez organizację spotkań zbiorowych i indywidualnych, korespondencję, wizyty domowe oraz angażowanie rodziców w życie zespołu klasowego;
  - 8) prowadzenie na bieżąco dokumentacji – dzienników lekcyjnych, arkuszy ocen.
3. Działania wychowawcze nauczyciela powinny charakteryzować:
  - 1) kompetencja merytoryczna;
  - 2) okazywanie zainteresowania i zrozumienia osobistych spraw ucznia bez naruszania sfery jego intymności;
  - 3) pozyskiwanie zaufania do własnej osoby i obdarzania zaufaniem wychowanków;
  - 4) wyrozumiałość i przyjazny stosunek do uczniów;
  - 5) takt pedagogiczny (cierpliwość, opanowanie, zdolność przewidywania następstw swego oddziaływania);
  - 6) postępowanie zgodne z zasadą sprawiedliwości w stosunku do uczniów, zwłaszcza przy ocenie ich zachowania;
  - 7) dawanie uczniom dobrego przykładu własnym postępowaniem;
  - 8) inspirowanie do podejmowania samodzielnych twórczych działań;
  - 9) motywowanie uczniów do samopoznania i udziału we własnym rozwoju.

Rozdział VIII

Zasady i formy współpracy z rodzicami

1. Współdziałanie wychowawcze szkoły z rodzicami ma na celu dobro poszczególnych uczniów i ogółu społeczności uczniowskiej (klasowej, szkolnej) oraz usprawnienie pracy wychowawcy z uczniami w szerokim jej rozumieniu.
2. Współpraca szkoły z rodzicami powinna przebiegać według następujących zasad:
  - 1) partnerstwa;
  - 2) wielostronnego przepływu informacji;
  - 3) jedności oddziaływań;
  - 4) aktywności i systematyczności.
3. Formy współpracy wychowawczej Gimnazjum z rodzicami to:
  - 1) spotkania z dyrekcją;
  - 2) spotkania z pedagogiem;
  - 3) spotkania z wychowawcami i nauczycielami;
  - 4) spotkania zbiorowe;
  - 5) spotkania okolicznościowe;
  - 6) spotkania z okazji uroczystości i imprez klasowych lub szkolnych;
  - 7) spotkania z ekspertami;
  - 8) spotkania i konsultacje indywidualne;
  - 9) kontakty korespondencyjne;
  - 10) wizyty domowe, wywiady środowiskowe przeprowadzane przez wychowawcę i pedagoga szkolnego.

Rozdział IX

Realizacja zadań wychowawczych Gimnazjum na zajęciach z wychowawcą w klasach I – III

1. Wszystkie klasy na poszczególnych poziomach realizują tematykę zajęć z wychowawcą wynikającą z założeń *Programu Wychowawczego* oraz *Szkolnego Programu Profilaktyki Gimnazjum*. Ma to na celu zachowanie spójności działań wychowawczych i profilaktycznych podejmowanych przez całą szkołę.
2. W czasie zajęć z wychowawcą oprócz proponowanych tematów powinny być omawiane sprawy wynikające z potrzeb poszczególnych klas.
3. Podczas każdego zajęcia z wychowawcą około 10 minut powinno być przeznaczone na bieżące poinformowanie o wszystkich wydarzeniach dotyczących szkoły i uczniów w ciągu ostatniego tygodnia.
4. Tematy zajęć z wychowawcą zalecane we wszystkich klasach I w ramach realizacji *Programu Wychowawczego Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie*:

- 1) Poznajmy się:
  - a) zebranie aktualnych danych o uczniu (dane rodziców lub prawnych opiekunów, adresy, telefony kontaktowe: domowe i do miejsca pracy rodziców, numer PESEL itp.),
  - b) zajęcia integracyjne (gry, zabawy, ankiety itp.),
  - c) zapowiedź wyborów do Samorządu Uczniowskiego.

- 2) Wybór Samorządu Klasowego. Planowanie tematyki zajęć z wychowawcą:
  - a) objaśnienie zasad przeprowadzenia wyborów,
  - b) powołanie komisji wyborczej,
  - c) zgłaszanie kandydatur,
  - d) przeprowadzenie wyborów (urna, estetyczne karty wyborcze itp.),
  - e) przedstawienie przez nauczyciela propozycji tematyki zajęć z wychowawcą,
  - f) zabranie propozycji od uczniów,
  - g) wspólne ustalenie tematyki zajęć z wychowawcą.

- 3) Zawieramy kontrakt:
  - a) zredagowanie kontraktu,
  - b) złożenie pod nim podpisów,
  - c) umieszczenie kontraktu w widocznym miejscu w sali lekcyjnej.

- 4) Prawa i obowiązki ucznia – wprowadzenie.

Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkoły i ich omówienie:

  - a) *Statut Gimnazjum*,
  - b) *Wewnątrzszkolny System Oceniania* (wymagania edukacyjne, kryteria oceny zachowania, klasyfikacja itp.)

- 5) Prawa i obowiązki ucznia:

Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkoły i ich omówienie:

  - a) *Statut Gimnazjum*,
  - b) *Wewnątrzszkolny System Oceniania* (wymagania edukacyjne, kryteria oceny zachowania, klasyfikacja itp.),
  - c) *Regulamin Gimnazjum*,
  - d) *Regulamin Samorządu Uczniowskiego*,
  - e) *Program Wychowawczy*,
  - f) *Program Profilaktyki*,

- g) *Regulamin Dyżurnego Klasy* itp.
- 6) Zaczniemy od siebie – ekologia dla każdego:
- a) uświadomienie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego,
  - b) dyskusja na temat: Co ja mógłbym zrobić pożytecznego dla swojego środowiska?
  - c) podjęcie działania ekologicznego (oprócz akcji „Sprzątanie Świata”):
    - postanowienie konkretnego działania,
    - zaplanowanie pracy,
    - przydział zadań dla poszczególnych uczniów,
    - określenie czasu trwania akcji i terminu jej zakończenia,
    - przedstawienie liderowi zespołu wychowawczego krótkiego sprawozdania z przebiegu akcji i jej wyników.
- 7) Jak się uczyć?
- a) higiena pracy umysłowej,
  - b) metody prawidłowego uczenia się (przedstawienie uczniom różnych metod uczenia się),
  - c) rodzaje pamięci,
  - d) sposoby zapamiętywania,
  - e) ćwiczenia na doskonalenie koncentracji.
- 8) Kultura dyskusji:
- a) rodzaje dyskusji (wymiana zdań, roztrząsanie sprawy na jakiś temat, rozmowa),
  - b) zasady dyskusji (umiejętność słuchania, umiejętność wyrażania swoich poglądów, myśli, uzasadnianie swoich poglądów).
- 9) Jestem Polakiem (realizacja programu „Moja Polska”):
- a) pojęcie patriotyzmu i ojczyzny,
  - b) patriotyzm a szowinizm,
  - c) poszanowanie symboli narodowych i państwowych,
  - d) polscy patrioci w historii naszej ojczyzny,
  - e) dyskusja na temat postaw patriotycznych w historii naszego kraju,
  - f) obowiązki ucznia wobec ojczyzny w czasach współczesnych.

10) W obliczu zagrożenia:

- a) ostrzeżenie i alarmowanie ludności o zagrożeniach,
- b) zasady zachowania się w szkole podczas pożaru,
- c) próbna ewakuacja,
- d) pierwsza pomoc – zachowania i postawy.

11) Małe gesty, mile słowa nic nie kosztują...

- a) kultura słowa na co dzień,
- b) zachowanie się wobec innych (rówieśników, pracowników szkoły, osób starszych) w codziennych sytuacjach (przywitanie się, rozmowa, niesienie pomocy, sztuka taktownego odmawiania itp.).

12) Moje osiedle:

- a) historia osiedla,
- b) topografia,
- c) najważniejsze miejsca (urzędy, instytucje, punkty usługowe, sklepy itp.),
- d) patroni osiedlowych ulic.

13) Nałogi czy silna wola i zdrowie?

- a) omówienie problemów niktynizmu, alkoholizmu, narkomanii i dopalaczy,
- b) przyczyny i skutki sięgania po używki (np. drzewko decyzyjne).

14) Asertywność czyli sztuka wyrażania swoich myśli i uczuć:

- a) nawiązanie do poprzedniej lekcji,
- b) masz prawo powiedzieć: Nie!

15) Elementarne zasady higieny osobistej i otoczenia:

- a) definicja higieny (jako nauki),
- b) codzienne mycie, codzienne zmienianie bielizny i innych części garderoby,
- c) dbanie o swój wygląd (włosy, zęby, paznokcie, ubiór itp.),
- d) zasady higieny w ubikacjach (splukiwanie wody, mycie rąk itp.),
- e) dbanie o czystość otoczenia (zmiana obuwia, nieśmiecenie, niemalowanie po ścianach itp.),
- f) poszanowanie mienia własnego i cudzego.

16) Czy jesteśmy tolerancyjni?

Tolerancja wobec:

- a) kolegów w klasie,
- b) członków rodziny,
- c) osób niepełnosprawnych,
- d) osób inaczej wyrażających swoje myśli, inaczej mówiących, inaczej ubierających się itp.

17) Sposób na nudę:

- a) niebezpieczeństwa, jakie niesie nuda,
- b) planowanie i formy spędzania wolnego czasu,
- c) zainteresowania.

18) W walce ze stresem:

- a) przyczyny stresu,
- b) sytuacje stresowe,
- c) stres w szkole,
- d) sposoby radzenia sobie ze stresem.

19) Odpowiadamy za swoje postępowanie:

- a) stan prawny i odpowiedzialność karna nieletnich,
- b) przykładowe sytuacje konfliktu z prawem,
- c) konsekwencje prawne (postarać się o zaproszenie do klasy policjanta, prawnika lub np. ławnika).

20) Zwierzę nie jest rzeczą:

- a) nasz stosunek do zwierząt – sprzątaj po swoim pupilu,
- b) odpowiedzialność za zwierzęta – warunki jakie należy spełnić aby nabyć psa,
- c) skutki prawne niewłaściwego postępowania ze zwierzętami,
- d) zachowanie się w sytuacjach, gdy ktoś męczy zwierzęta (zgłoszenie na policję, do organizacji, np. „Animals”),
- e) Światowa Deklaracja Praw Zwierząt.

21) Zagrożenia wynikające z korzystania z Internetu:

- a) zagrożenie cyberprzemocą,

- b) prawne konsekwencje korzystania z portali społecznościowych i wypowiedzenia na nich.
5. Tematy zajęć z wychowawcą zalecane we wszystkich klasach II w ramach realizacji *Programu Wychowawczego Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie*:
- 1) Wybór Samorządu Klasowego. Planowanie tematyki zajęć z wychowawcą:
    - a) objaśnienie zasad przeprowadzenia wyborów, powołanie komisji wyborczej,
    - b) zgłaszanie kandydatur,
    - c) przeprowadzenie wyborów (urna, estetyczne karty wyborcze itp.),
    - d) przedstawienie przez nauczyciela propozycji tematyki zajęć z wychowawcą,
    - e) zabranie propozycji od uczniów,
    - f) wspólne ustalenie tematyki zajęć z wychowawcą.

  - 2) Prawa i obowiązki ucznia. Odnowienie kontraktu:
    - a) Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkoły:
      - *Statut Gimnazjum*,
      - *Wewnątrzszkolny System Oceniania* (wymagania edukacyjne, kryteria oceny zachowania, klasyfikacja itp.),
      - *Program Wychowawczy*,
      - *Regulamin Gimnazjum*,
      - *Regulamin Samorządu Uczniowskiego*,
      - *Regulamin Dyżurnego Klasy* itp.,
    - b) odnowienie kontraktu zawartego w kl. I.

  - 3) Warto zaplanować swój dzień nauki:
    - a) przypomnienie zasad efektywnego uczenia się,
    - b) planowanie pracy i wypoczynku.

  - 4) Wagary – czy warto?
    - a) chodzenie do szkoły – prawo konstytucyjne i ustawowy obowiązek,
    - b) dobre strony uczęszczania do szkoły,
    - c) dlaczego nierealizowanie obowiązku szkolnego jest karalne?

- 5) Człowiek i przyroda – wrogowie czy przyjaciele:
- a) historia i motywacja tworzenia się organizacji społecznych (np. Towarzystwo Ochrony Ptaków, Polskie Towarzystwo Tatrzańskie, Liga Ochrony Przyrody),
  - b) prezentacja współczesnych ruchów ekologicznych (np. „Greenpeace”, Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody),
  - c) ruchy ekologiczne i proekologiczne w Polsce,
  - d) dyskusja na temat: Co ja mógłbym zrobić pożytecznego dla swojego środowiska?
  - e) podjęcie działania ekologicznego (oprócz akcji „Sprzątanie Świata”):
    - postanowienie konkretnego działania,
    - zaplanowanie pracy,
    - przydział zadań dla poszczególnych uczniów,
    - określenie czasu trwania akcji i terminu jej zakończenia,
    - przedstawienie liderowi zespołu wychowawczego krótkiego sprawozdania z przebiegu akcji i jej wyników.
- 6) Polskie Święta Narodowe:
- a) Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Flagi, Święto Wojska Polskiego, Narodowe Święto Niepodległości,
  - b) wielcy Polacy i krajanie w walce o niepodległość ojczyzny,
  - c) miejsca pamięci narodowej w kraju, regionie i mieście,
  - d) zasady zachowania się podczas uroczystości.
- 7) Życie codzienne w słowie i czynie:
- a) zachowanie się wśród rówieśników, w rodzinie i społeczeństwie,
  - b) okazywanie szacunku dorosłym (pracownikom szkoły, ludziom starszym),
  - c) zasady zachowania się w różnych okolicznościach (przy stole, na przyjęciu, w miejscach publicznych – w kinie, teatrze, muzeum, na ulicy, w autobusie itp.).
- 8) Odpowiadamy za swoje postępowanie:
- a) kradzieże, wandalizm, odpowiedzialność za wspólne mienie,
  - b) stan prawny nieletnich,
  - c) odpowiedzialność karna nieletnich,
  - d) przykładowe sytuacje konfliktu z prawem,
  - e) konsekwencje prawne (postarać się o zaproszenie do klasy policjanta, prawnika lub np. ławnika).

- 9) Subkultury młodzieżowe:
- charakterystyka subkultur,
  - ujemne strony przynależności do subkultur,
  - asertywność.
- 10) Negatywny wpływ mass mediów na osobowość młodzieży:
- film – fikcja a prawda,
  - telewizja i komputer – zagrożenie uzależnieniem,
  - Internet – nie musisz wejść na każdą stronę,
  - gry komputerowe – strata czasu.
- 11) Chcę się podobać, ale...
- higiena osobista,
  - provokacyjny sposób ubierania się i malowania,
  - uleganie modzie (drogie ubrania, kosmetyki, przedmioty itp.),
  - figura za każdą cenę? (anoreksja, stosowanie anaboliów itp.).
- 12) Pracuję nad sobą:
- umiejętność samooceny,
  - wady i zalety,
  - pozytywne wzorce osobowe,
  - praca nad rozwijaniem i utrwalaniem pozytywnych cech,
  - budowanie własnej wartości.
- 13) Kultura innych krajów.
- 14) Czy jesteśmy narodem tolerancyjnym?
- Polska jako kraj wielonarodowościowy w przeszłości i obecnie,
  - mniejszości narodowe w Polsce i ich charakterystyka,
  - przenikanie kultur,
  - stosunek wobec innych narodowości,
  - brak tolerancji dla zła.
- 15) Rzeszów – moje miasto:
- historia Rzeszowa,

- b) topografia miasta,
- c) najważniejsze miejsca (urzędy, instytucje itp.),
- d) najważniejsze zabytki i pomniki,
- e) postacie związane z historią miasta.

16) Mój kontakt z rodzicami:

- a) czynniki wywołujące konflikty z rodzicami,
- b) rodzaje konfliktów,
- c) skutki nieporozumień,
- d) zapobieganie,
- e) autorytet rodziców,
- f) wzajemne zaufanie,
- g) odpowiedzialność za własne postępowanie.

17) Pomagamy innym – wolontariat:

- a) altruizm, społeczność,
- b) potrzeba pomocy innym,
- c) dyskusja na temat: Komu możemy pomóc?
- d) podjęcie konkretnej działalności charytatywnej:
  - postanowienie konkretnego działania,
  - zaplanowanie pracy,
  - przydział zadań dla poszczególnych uczniów,
  - określenie czasu trwania akcji i terminu jej zakończenia,
  - przedstawienie liderowi zespołu wychowawczego krótkiego sprawozdania z przebiegu akcji i jej wyników.

18) Niepełnosprawni wśród nas.

6. Tematy zajęć z wychowawcą zalecane we wszystkich klasach III w ramach realizacji *Programu Wychowawczego Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie*:

- 1) Wybór Samorządu Klasowego. Planowanie tematyki zajęć z wychowawcą:
  - a) objaśnienie zasad przeprowadzenia wyborów,
  - b) powołanie komisji wyborczej,
  - c) zgłaszanie kandydatur,
  - d) przeprowadzenie wyborów (urna, estetyczne karty wyborcze itp.),

- e) przedstawienie przez nauczyciela propozycji tematyki zajęć z wychowawcą,
  - f) zabranie propozycji od uczniów,
  - g) wspólne ustalenie tematyki zajęć z wychowawcą.
- 2) Prawa i obowiązki ucznia. Odnowienie kontraktu:
- a) Zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami szkoły:
    - *Statut Gimnazjum*,
    - *Wewnętrzny System Oceniania* (wymagania edukacyjne, kryteria oceny zachowania, klasyfikacja itp.),
    - *Program Wychowawczy*,
    - *Regulamin Gimnazjum*,
    - *Regulamin Samorządu Uczniowskiego*,
    - *Regulamin Dyżurnego Klasy* itp.,
  - b) odnowienie kontraktu zawartego w kl. II.
- 3) Przed egzaminem gimnazjalnym:
- a) cele i istota egzaminu,
  - b) zasady zachowania się w czasie egzaminu,
  - c) forma egzaminu.
- 4) Wybieramy szkołę ponadgimnazjalną:
- a) rodzaje szkół,
  - b) różne drogi do wyższych studiów,
  - c) geografia szkół ponadgimnazjalnych w Rzeszowie, regionie, w Polsce.
- 5) Nałogi:
- a) definicja nałogu,
  - b) rodzaje nałogu (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od gier itp.),
  - c) skutki popadnięcia w nałóg i metody przeciwdziałania.
- 6) Depresja wśród nastolatków:
- a) definicja choroby, objawy,
  - b) przyczyny i skutki depresji,
  - c) metody przeciwdziałania.

- 7) Organizujemy wycieczkę:
- zebranie informacji przez uczniów i wychowawcę o miejscach, w które można pojechać,
  - wybór najatrakcyjniejszej kandydatury,
  - zebranie pieniędzy, dokumentacji, podpisanie kontraktu.
- 8) Mój region:
- geografia regionu,
  - rola regionu i jego związki z innymi regionami Polski,
  - charakterystyka i pochodzenie społeczności regionalnej,
  - elementy dziejów kultury regionalnej, regionalne tradycje i obyczaje.
- 9) Cudze chwalicie, swego nie znacie...
- elementy historii regionu i jego najwybitniejsi przedstawiciele,
  - historia i tradycja własnej rodziny na tle historii i tradycji regionu.
  - główne zabytki przyrody i architektury w rejonie,
  - turystyczne atrakcje regionu.
- 10) Nieznajomość prawa szkodzi:
- stan prawny nieletnich, zwłaszcza kończących 16 lat,
  - akty prawne odnoszące się do zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży,
  - ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich (zapobieganie demoralizacji, czyn karalny),
  - środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich,
  - ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii i alkoholizmowi (warto postarać się o zaproszenie do klasy policjanta, prawnika lub np. ławnika).
- 11) Mam talent:
- przedstawienie swoich talentów i osiągnięć przez uczniów osiągających sukcesy sportowe, naukowe i artystyczne w możliwie atrakcyjnej formie,
  - wzmocnienie wśród uczniów dążenia do sukcesu i pozytywnej rywalizacji.
- 12) Zdrowym być!:
- definicja zdrowia,
  - zdrowie fizyczne (prawidłowe funkcjonowanie organizmu),
  - zdrowie psychiczne; zdrowie umysłowe (zdolność do jasnego, logicznego myślenia),

- d) zdrowie emocjonalne (zdolność do rozpoznawania uczuć wyrażania ich w odpowiedni sposób),
- e) zdrowie społeczne (zdolność do utrzymania prawidłowych relacji z innymi ludźmi oraz pełnienia ról społecznych,
- f) zdrowie duchowe (u jednych ludzi związane z wierzeniami i praktykami religijnymi, u innych dotyczy zasad zachowań i sposobów utrzymywania wewnętrznego spokoju).

13) Pomagamy innym:

- a) altruizm, społecznikostwo,
- b) potrzeba pomocy innym,
- c) dyskusja na temat: Komu możemy pomóc?,
- d) podjęcie konkretnej działalności charytatywnej:
  - postanowienie konkretnego działania,
  - zaplanowanie pracy,
  - przydział zadań dla poszczególnych uczniów,
  - określenie czasu trwania akcji i terminu jej zakończenia,
  - przedstawienie liderowi zespołu wychowawczego krótkiego sprawozdania z przebiegu akcji i jej wyników.

14) Sukces = nauka + umiejętności + praca:

- a) czym jest sukces?
- b) potrzeba sukcesu,
- c) dążenie do sukcesu a zdrowie,
- d) wartość nauki i pracy,
- e) zdrowa rywalizacja,
- f) współpraca.

15) Sztuka spędzania wolnego czasu poza domem:

- a) różne formy spędzania wolnego czasu,
- b) przyjęcia urodzinowe, prywatki (styl, moda, kultura),
- c) sport zamiast kawiarni, klatki schodowej i ławki pod blokiem,
- d) wypoczynek czynny i bierny.

16) Ewaluacja szkoły – uczniowie wskazują mocne i słabe strony naszego gimnazjum.

Rozdział X

Ewaluacja *Programu Wychowawczego*

1. Formy ewaluacji:
  - 1) posiedzenia Rady Pedagogicznej;
  - 2) ankiety, rozmowy z uczniami i rodzicami;
  - 3) dyskusje nad wychowawczą działalnością szkoły;
  - 4) spotkania Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego poświęcone modyfikacji programu.

2. Tekst jednolity *Programu Wychowawczego* ogłoszono na podstawie Uchwały nr 1/II/2013/2014 Rady Pedagogicznej Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie z dnia 23 września 2013 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Programie Wychowawczym Gimnazjum nr 11 w Rzeszowie.